

NICULESCU

MAREA CARTE A RAULUI

Cele mai rele 10 RELE din lume

SAM JORDISON

SAM JORDISON

MAREA CARTE A RĂULUI

Cele mai rele 10 RELE din lume

Traducere:
Marilena Dumitrescu

NICULESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

JORDISON, SAM

Marea carte a Răului : cele mai rele 10 Rele din lume / Sam Jordison ;
trad.: Marilena Dumitrescu. - București : Editura Niculescu, 2020
ISBN 978-606-38-0478-6

I. Dumitrescu, Marilena (trad.)

0

© Sam Jordison, 2018

Titlu original: *THE 10 WORST OF EVERYTHING. The Big Book of Bad,*
by Sam Jordison

© Editura NICULESCU, 2020

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 314 88 55

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 380, 021 312 97 82

Redactor: Liliana Scarlat

Tehnoredactor: Lucian Curteanu

Coperta: Carmen Lucaci

ISBN 978-606-38-0478-6

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura **NICULESCU** este partener și distribuitor oficial **OXFORD UNIVERSITY PRESS** în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

CUPRINS

Introducere	9
1 Natura rea	13
2 Întreruperi în comunicații	49
3 Cultura nepopulară	77
4 Starea națiunilor noastre	135
5 Divertisment și jocuri	153
6 Sănătate și stare de bine	171
7 Vremurile de odinioară	195
8 Viața în zilele noastre	239
9 Viitorul	265
10 Sfârșit	287

INTRODUCERE

Dacă sunteți la o vârstă care vă permite să aveți amintiri despre anul 1997, cunoașteți probabil popularul refren al formației D:Ream în care se spune că „*drumul duce doar spre bine*”. La vremea aceea ideea nu părea cu totul ridicolă. Cursurile erau încă gratuite pentru studenții Universității, Războiul Rece rămânea tot mai mult în urmă în oglinda retrovizoare a istoriei, președintele Statelor Unite era Bill Clinton, iar Noul Laborism se pregătea să preia puterea în Marea Britanie. În același timp persista și profundul sentiment că secolul XX fusese un talmeș-balmeș nasol, încât cu greu am fi putut noi face situația să fie și mai proastă decât era. Dar asta a fost atunci: zilele fericite dinaintea Brexitului și a lui Trump. Se dovedește că am reușit totuși să găsim o cale de a face lucrurile și mai rele.

De obicei, reușim!

De-a lungul secolelor omenirea a adunat ceva realizări remarcabile, dar cei mai mulți dintre noi avem în primul rând talentul de a ne împotmoli. Pentru fiecare Iulius Cezar, au existat mii de gali care s-au aruncat în luptă răcnind, aproape dezbrăcați și sortiți pieirii. Pentru fiecare John Lennon, există

milioane de oameni care nu reușesc mai mult decât să cânte prost uitându-se în oglindă, cu o perie de păr pe post de microfon. Înainte de frații Wright, mii de netoți au fluturat zadar nic din aripi prinse de brațe – sfârșind zdrobiți de pământ...

Majoritatea cărților preamăresc mai degrabă excepțiile decât regula. Se concentrează asupra marilor reușite, a poveștilor de succes, unice, ieșite din comun. Nu oferă imaginea corectă a tendinței generale a istoriei – și totuși îl fac pe cititorul mediocru să se simtă, cum să spun, cu atât mai mediocru. *Marea Carte a Răului* este aici pentru a corecta acest dezechilibru și pentru a vă arăta că poate n-ar trebui să puneți prea mult la suflet dacă planurile nu v-au reușit. Dimpotrivă, adevărul este că vă asemenați cu toți ceilalți. Ce nu știm este întotdeauna mai mult decât ce știm. Mereu rămâne ceva de îndreptat. Viața este mai complexă decât ceea ce visează curente noi filozofice. Și permanent cineva se află într-o situație mai proastă decât a voastră. Ceea ce este încurajator.

De multe ori este și amuzant. Și de asemenea fascinant. Așa cum putem învăța o groază de lucruri din greșelile noastre, putem desprinde o mulțime de învățăminte și din tot ce a mers prost vreodată. Iar cum asemenea situații există cu duiumul, ne putem considera norocoși.

În conformitate cu harababura specifică lumii noastre, calea pe care merge cartea de față nu este întotdeauna una directă și nici nu m-am temut s-o apuc pe ocolite, dacă mi s-a părut că văd ceva interesant pe drum. Pentru binele tipicilor

încăpățânați care citesc aceste rânduri, trebuie să spun că nu am reușit să strecor în volumul de față chiar **toate** lucrurile rele. Îmi plac listele complete – dar am pornit de la prezumția că există limite firești. Intenția mea este să vă pun la dispoziție un compendiu de adevăruri despre lume, câteva informații utile despre locurile pe care ar trebui să le evitați și diverse idei despre medicină, istorie, sport, mâncare, cultură, știință și alte sminteli pe care ni le aplicăm unii altora, care să ne pună pe gânduri.

Desigur, discuția rămâne deschisă când e vorba despre cât de rău poate fi ceva anume. Acolo unde există statistici relevante și sunt consemnate date, am făcut tot posibilul să le verific și să le includ. Menționez această muncă de cercetare pentru că țin să aflați neapărat că am făcut-o. Că n-am inventat, pur și simplu, drăcoveniile pe care le-am scris. Iar descoperirea adevărului a fost adesea destul de anevoioasă. Despre multe dintre subiectele la care mă refer în aceste pagini nu mi-a fost ușor să găsesc informații credibile. A fost însă mult prea ușor să găsesc informații neadevărate. Am scris mai înainte o carte despre *fake news*. Se dovedește că pe internet circulă tot atâtea informații false despre ceea ce ar putea fi inclus în *Marea Carte a Răului*, câte sunt și despre Brexit sau Trump. Dar nu contează – adevărul există și el și sper că am reușit să vi-l aduc în fața ochilor. Iar acolo unde există experți autentici în anumite subiecte, am făcut tot posibilul pentru a le evidenția meritele.

În rest, sunt eu cam peste tot. Prin natura lor, multe dintre aceste liste sunt subiective și aveți tot dreptul să le apreciați în consecință. Spun acest lucru nu numai pentru a veni în întâmpinarea celor dornici să facă glume cu „cea mai proastă carte”, ci pentru că, după părerea mea, face parte din distracție să găsești defectele oricărei clasificări. Sper că o să vă amuzați contrazicându-mă, dar și râzând împreună cu mine de intrigile ridicole ale comediilor romantice, cutremurându-vă la gândul puterii brute, viclene a crocodililor și bodogănindu-i pe conducători. Dar să știți că în privința BMW-urilor am dreptate. Cred că aici nu încap nicio discuție...

PRIMII ZECE DINTRE CEI MAI UCIÇAȘI PRĂDĂTORI DIN NATURĂ

Pe de o parte Mama Natură ne cuprinde pe toți în îmbrățișarea ei plăcută, înmiresmată, dătătoare de viață. Pe de altă parte, ne trage un șut în fund.

10. Lupul

În orice fel de confruntare, lupii sunt greu de depășit. O haită pornită la vânătoare poate doborî animale cu mult mai mari decât dimensiunea fiecărui lup în parte. Sunt animale inteligente, care colaborează între ele prin legături complicate, asigurându-se că își păstrează forțele mai bine decât nefericita victimă pe care o doboară. Mai mult, ei au peste 200 de milioane de celule olfactive (oamenii au mai puțin de 5 milioane) și pot depista prada la peste o milă distanță. Totodată pot percepe zgomotele până și de la șase mile depărtare. Ah, mai este ceva, un lup poate mânca aproape 10 kilograme de carne la o singură masă (aproximativ 100 de sendvișuri).

9. Furnicile legionare

O colonie de furnici poate răpune 30 000 de insecte și animale mici într-o singură zi. Isprava își mai pierde din strălucire când vezi că o colonie poate aduna cam jumătate de milion de furnici, dar totuși eu aș alege să o rup la fugă, nu să le număr!

8. Marsuinul

Bineînțeles că arată ca o versiune mini a delfinului Flipper, dar marsuinii nu sunt nici pe jumătate la fel de drăgălași, dacă ne gândim la peștii pe care îi mănâncă. Folosindu-se de un sistem de ecolocație sofisticat (gândiți-vă: delfinul sonar), ei sunt capabili să strângă laolaltă și să captureze 90 la sută din prada pe care o urmăresc. Ceea ce îi plasează printre cei mai eficienți vânători din natură. Iată de ce sunt capabili să dea gata impresionantul număr de 550 de pești pe oră – sau 3000 pe zi.

7. Libelula

Un studiu efectuat la Harvard¹⁰ în 2012 arată că libelulele sunt vânători și mai eficienți decât marsuinii și pot să prindă și să ucidă 95 la sută din prada pe care o vânează. Norocul nostru că sunt atât de mici!

6. Ghepardul

Spre deosebire de libelule, gheparzii pot să prindă prada doar în 50 la sută dintre cazuri. Dar ei pot atinge viteze de până la 96 km pe oră și dispun de dinți ascuțiți și maxilare foarte puternice. Nu vă luați la întrecere cu ei.

¹⁰ Îl puteți găsi aici: <http://jeb.biologists.org/content/215/6/903>. Libelulele sunt impresionante. Mușchii aripilor le permit o accelerație și o manevrabilitate incredibile. De asemenea, ochii lor sunt de o complexitate uluitoare și foarte bine adaptați pentru a depista mișcarea pe cer.

5. Balena albastră

Fie! Nu sunt renumite pentru atacarea unei prăzi mari, impresionante. Dar dacă ești krill, balenele albastre te vor face harcea-parcea. Și nu doar pe tine. Îi vor da gata pe 40 de milioane dintre micii tăi amici crustacei, ceas de ceas și clipă de clipă.

4. Tigru

Nu este vorba despre dimensiunea sau frumusețea lor, de viteza sau de fălcile lor solide. Toate acestea sunt destul de impresionante, dar pentru a avea o imagine corectă despre cine sunt ei, trebuie să fim atenți la ființele din jurul lor. Când apar tigrii pe scenă, celelalte animale nu mai zic nici păs. Păsările nu mai cântă. Porcii nu mai grohăie. Urșii rămân pe loc. Nimeni nu vrea să supere un tigru. Pe uscat, ei sunt șeful suprem!

3. Crocodilul de apă sărată

Falca unui crocodil de apă sărată poate exercita o forță de 260 kg pe cm². Mușcătura lui este mai puternică decât oricare alta pe pământ. Și în timp ce îți sfărâmă capul ca pe o roșie coaptă, te mai și dă de-a rostogolul sub apă și te înecă, pentru ca tacâmul să fie complet.

2. Marele rechin alb

Marii albi pot atinge peste șase metri lungime. Și pot cântări aproape două tone. Ei au 300 de dinți zimțați. De multe ori marele alb își urmărește victima de la un kilometru distanță,

detectând nefericita bucată de carne vie cu ajutorul impulsurilor electromagnetice produse de mișcările ei. Incluzând aici și bătaile de inimă. Așa că nu te ajută dacă stai nemișcat. Și nici dacă înoți, pentru că mării albi se pot deplasa prin apă cu peste 40 km pe oră.

1. Balenele ucigașe

Balenele ucigașe pot cântări peste șase tone și îi mănâncă pe mării rechini albi. *Quod erat demonstrandum.*¹¹

¹¹ Eleucid și delfini aruncându-i pe uscat și rupându-le coloana vertebrală. Neplăcut!

PRIMELE ZECE DINTRE CELE MAI PROASTE FILME PREMIATE CU OSCARUL PENTRU CEL MAI BUN FILM

Se presupune că premiile Oscar reprezintă cea mai înaltă onoare. Premiera filmelor de mai jos este de aceea cu atât mai uluitoare.

10. *Out of Africa* (Departa de Africa) (1985)

Pe la mijlocul anilor 1980, Academia se dădea în vânt să împartă onoruri unor povești merituoase, însă de o condescendență stânjenitoare, despre viața sub Imperiul Britanic. Cea la care ne referim este printre cele mai lungi și mai plictisitoare din cadrul acestui gen. Nici măcar Meryl Streep și Robert Redford nu reușesc să o facă interesantă.

9. *Around the World in 80 Days* (Ocolul Pământului în 80 de zile) (1956)

Această extravagantă cu un buget uriaș conține peste patruzeci de apariții meteorice ale unor celebrități. Exact. Patruzeci. Se dovedește că aparițiile meteorice ale celebrităților erau la fel de jalnice și în deceniul 1950. În realitate chiar mai mult decât atât, dacă ne gândim că habar nu avem ce i-a făcut faimoși pe majoritatea celor care se maimuțăresc în fața camerei de filmare.

8. *The Great Ziegfeld* (Marele Ziegfeld) (1936)

Dacă nu ai auzit de acest film, nu ești singurul. Puțini îl mai vizionează în ziua de azi – și pe bună dreptate. Este considerat exagerat, prea lung și dezamăgitor. Este o curiozitate din punct de vedere istoric, pentru că în anii 1930 era foarte apreciat. Singura întrebare pentru care avem răspuns este dacă filmele erau la vremea aceea mai proaste decât sunt acum. Răspunsul este da.

7. *Cavalcade* (Cavalcade) (1933)

Această dramă despre englezi fițoși și servitorii lor homo a pus bazele unei tradiții toxice a cinematografului din Marea Britanie, aceea de a descrie inegalitățile sociale și trecutul mitic, idealizându-le. Este tradiția care ne-a adus deopotrivă *Downton Abbey* și Brexit-ul.

6. *Ben-Hur* (Ben-Hur) (1959)

Eliminați cursa carelor de război și filmul este abisal. Două sute de minute de dramă religioasă din cale afară de ipocrită.

5. *Dances with Wolves* (Cel care dansează cu lupii) (1990)

Dacă vă place Kevin Costner în postură melodramatică, norocul vostru! Aveți aici o halcă sănătoasă de dramoletă siropoasă, care durează trei ore. Veți fi însă mai puțin mulțumiți dacă vă displac descrierile arogante ale băștinașilor americani. Și filmele care sunt aproape la fel de stupide precum titlurile lor.

4. *The Broadway Melody* (1929)

The Broadway Melody a fost, de fapt, prima comedie muzicală și chiar dacă în ziua de astăzi este considerat îngrozitor, a înregistrat un succes comercial răsunător. Prin urmare, filmul a pus bazele îndelungatei și dureroasei tradiții hollywoodiene a musicalurilor care s-au bucurat de atenție și aprecieri, fără a avea vreun merit. Care, ca să vorbim drept, nici nu ar fi trebuit făcute. Ia gândiți-vă, dacă nu ar fi existat acest film, poate am fi scăpat de *The Greatest Showman* (Omul spectacol) și de *Annie* (Annie).

3. *Shakespeare in Love* (Shakespeare îndrăgostit) (1998)

O fi acest film despre Shakespeare, dar nu înseamnă că este și inteligent. Intriga se țese parțial în jurul strădaniilor Bardului de a născoci subiectul din *Romeo și Julieta*, când oricine a studiat piesa pentru diploma din învățământul secundar știe că, în realitate, el nu a făcut decât să adapteze o istorie existentă. Restul este o poveste de dragoste idioată, atât de siropoasă încât poate fi folosită pentru a înmuia inima unei întregi echipe de rugby.

2. *Titanic* (Titanic) (1997)

Nava s-a scufundat. Asta-i tot. Tocmai v-am scutit de a asista trei ore la interpretarea histrionică, arogantă și de doi bani a unor bufonerie irlandeze.

1. *Braveheart* (Inimă neînfricăată) (1995)

OK, filmele nu trebuie să respecte întocmai realitatea, dar ar fi fost de așteptat din partea Academiei cel puțin să bage de

seamă că Mel Gibson nici măcar nu a pus un pod în cadru atunci când a turnat bătălia de la Podul Sterling. Mai mult decât atât, *Inimă neînfricăată* este probabil cel mai rasist film premiat cu Oscar. Ceea ce spune multe. O fi adevărat că xenofobia lui se dezlănțuie împotriva celor pe care toți îi considerăm ticăloși, englezii, dar asta nu înseamnă că este mai puțin deranjantă.

CELE MAI PENIBILE NAVETE DIN LUME

Aș fi putut trece pe primul loc naveta pe care o faceți chiar voi. Până la urmă, ea implică probabil multe dintre dezavantajele enumerate aici, adăugând colac peste pupăză și faptul că, odată ajunși la destinație, mai trebuie să și stați toată ziua la muncă. Dar, deși vă înțeleg corvoada, vă rog să vă gândiți și la nefericiții care se luptă să străbată următoarele orașe supraaglomerate:

10. Moscova

Deplasarea la ore de vârf durează cu 44% mai mult decât o deplasare normală prin Moscova, ceea ce înseamnă că acesta este unul dintre cele mai congestionate orașe din lume. Plus că este deranjant de marea posibilitate de a fi blocați în trafic, în timp ce treceți printr-un deprimant și periculos coșmar concret.

9. San Francisco

Naveta în San Francisco a devenit în 2014 extrem de riscantă, întrucât protestatarii s-au apucat să arunce cu pietre în autobuzele luxoase care transportau lucrătorii din oraș spre birourile marilor companii precum Google, din Silicon Valley.⁶³

⁶³ În spiritul clasic al acestor companii de înaltă tehnologie, autobuzele lor foloseau aceleași stații și aceeași infrastructură ca și cele destinate transportului în comun (crescând astfel întârzierile și aglomerația), fără a fi accesibile publicului larg. Și fără a plăti taxe primăriei locale. Între timp, prețurile locuințelor din apropierea stațiilor au început să crească. Tot mai mulți oameni care lucrau în Silicon Valley s-au mutat în San Francisco și au început să fie aruncate tot mai multe pietre...

Între timp, împrejurimile orașului au devenit celebre pentru „super-naveta” de nouăzeci de minute plus, pe care trebuiau să o îndure zilnic 10% dintre rezidenți. Iar în anii care au urmat până în 2018, durata navetei a crescut cu o nesănătoasă rată de 17%.

8. Jakarta

Un navetist tipic din capitala Indoneziei se confruntă cu 400 de ore petrecute anual în trafic. Există 1,3 milioane de asemenea navetiști. Ceea ce înseamnă că, în fiecare an, 80 000 de vieți se desfășoară pe șoselele orașului.⁶⁴

7. Mumbai

Temperatura medie pe timp de vară în Mumbai este de circa 32 de grade Celsius. Dar de multe ori trece de 40 de grade. În lunile musonice, iulie și august, umiditatea relativă este de 86 la sută. Cantitatea medie de precipitații este de aproximativ 840 mm.⁶⁵ 12 milioane de oameni trebuie să facă naveta zilnic în aceste condiții.

6. Rio de Janeiro

Conform unui studiu realizat în 2018 de Expert Market, navetiștii din Rio au nevoie în medie de o oră și jumătate ca să

⁶⁴ Am făcut eu calculele, nu trebuie să le mai faceți și voi: 400 x 1,38 milioane = 552 milioane. Media de viață este de 672 000 de ore. (Nu vă gândiți prea mult la asta! Doar nu vreți să risipiți acest timp prețios...)

⁶⁵ Pe 26 iulie 2005 au căzut 944 mm doar într-o singură zi!

ajungă la locul de muncă. Șoferii petrec anual 51 de ore în blocaje de trafic.

5. Istanbul

Firma TomTom a făcut un studiu de trafic în 2015 și a stabilit că Istanbulul este cel mai congestionat oraș din lume. Studiul a arătat că o deplasare în orele de vârf durează de două ori mai mult decât la ore mai liniștite. Și că rezidenții se bucură anual de 125 de ore pierdute în blocaje rutiere.

4. Ho Chi Min City

Există 37 de milioane de motociclete în Vietnam. Cele mai multe în capitală. Majoritatea rulează la viteză maximă în orele de vârf. Așa că, să nu încercați cumva să traversați vreo stradă!

3. Mexico City

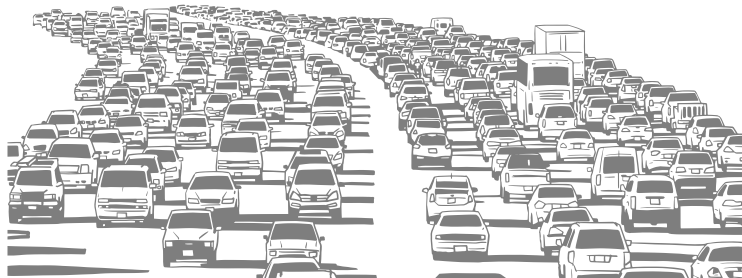
Tezcatlipoca a fost zeitatea aztecă locală în zona Mexico City. Numele lui s-ar traduce prin „oglină magică”, iar el a guvernat norocul și destinul. I s-a mai spus și Necoc Yaotl, „dușmanul ambelor fețe”. Sub guvernarea lui, nimic nu era sigur. Iar influența lui este încă puternică. De exemplu, pe multe străzi casele nu sunt numerotate în ordine. (Este foarte posibil să vezi o casă cu numărul 64 vizavi de numerele 50 și 4). Evaluați toate acestea gândindu-vă că în capitala mexicană trăiesc peste 20 de milioane de oameni. Și că există peste 4 milioane de mașini. Nu e de mirare că naveta durează uneori peste șase ore.

2. Londra

Un studiu din 2015 a arătat că navetiștii londonezi sunt mai stresați decât cei din oricare alt oraș european, că peste 90% dintre ei alocă timp suplimentar pentru deplasarea la locul de muncă, din cauza întârzierilor frecvente, și că pentru 49% s-a întâmplat măcar o dată să nu ajungă la serviciu deloc într-o zi.⁶⁶ Toate acestea fără să mai vorbim că se deplasează permanent pe o vreme mizerabilă. Și fără să mai menționăm prețul exorbitant al biletelor de transport.

1. Beijing

Controalele de securitate din multe gări implică să te așezi la cozi de mii de oameni înainte de a ajunge măcar pe peron. La orele de vârf trenurile sunt imposibil de aglomerate, pentru că milioane de oameni se grăbesc spre locul de muncă. În acest răstimp, pe șosele, sunt blocaje de trafic care pot dura zile întregi. Zile!

⁶⁶ Studiul s-a făcut la solicitarea reprezentanței Ford în Europa.